

Bergen Elektriske Sporvei

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr. 07-12

**Bergen Elektriske Sporvei
TILSYNSRAPPORT**

Rapport nr.: 07-12
Saksnr: 12/378 SF63
Revisjonsdato: 12.4.2012
Foretak: Bergen Elektriske Sporvei
Kontaktperson: Atle Ingebrigtsen
Revisjonslag: Geir-Rune Samstad, revisjonsleder
Arild Bruun, revisor

Rapportens innhold

Denne tilsynsrapporten beskriver avvik og observasjoner etter revisjon/inspeksjon av sikkerhetsstyringssystemet som gjelder for Bergen Elektriske Sporveis virksomhet.

Hovedkonklusjon

Bergen Elektriske Sporvei er en liten organisasjon med museumsdrift og med få vognførere. Virksomheten har et høyt sikkerhetsfokus.

Bergen Elektriske Sporvei har enkelte mangler når det gjelder dokumentasjonen av sikkerhetsstyring og gjennomføring av vedlikehold.

Utarbeidet dato: 6.6.2012

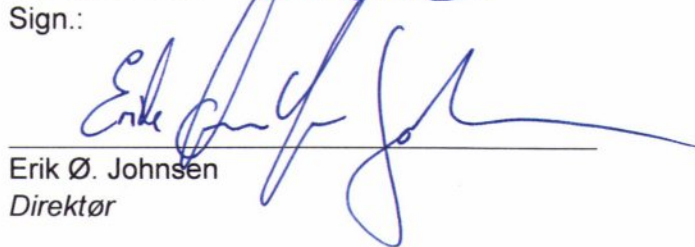
Sign.:

Geir-Rune Samstad
Revisjonsleder

Godkjent dato: 6.6.2012

Sign.:

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1	Innledning	4
2	Dokumentunderlag	5
	2.1 Myndighetskrav	5
	2.2 Bedriftsinterne krav	5
3	Revisjonsomfang	5
4	Avvik	6
5	Observasjoner.....	7
6	Andre forhold	7
7	Gjennomføring	8
	Vedlegg 1 – Bergen Elektriske Sporveis egen dokumentasjon	9
	Vedlegg 2 – Stikkprøver i feltarbeidet	10

1 Innledning

Bergen Elektriske Sporvei fikk 20.4.1998 tillatelse til drift av museumssporvei i Bergen fram til år 2018.

Bakgrunnen for revisjonen er tilsynets revisjonsprogram (årlig tilsynsprogram) som er etablert for å sikre systematisk gjennomgang av jernbanevirksomhetene.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt Bergen Elektriske Sporvei gjennomfører sin virksomhet i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen. Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for avvik og observasjoner. Revisjonskriteriene vil i denne sammenhengen være jernbanelovgivningen. Revisjonen skulle dekke sikkerhetsstyring med spesiell vekt på målstyring, risikostyring og vedlikehold.

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

- AVVIK defineres som manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjeperson.

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel korrigerende avvik innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd kan vi pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhets sertifikatet tilbake.

Vi forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke. Revisjonen er basert på stikkprøver.

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Bergen Elektriske Sporvei. Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter, lokaler og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen.

2 Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er benyttet som revisjonsgrunnlag:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven).
- Lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven).
- Forskrift 10. desember 2010 nr. 1569 om tillatelse til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur for sporvei, tunnelbane, forstadsbane og godsbane, samt sidespor, havnespor m.m. (tillatelsesforskriften).
- Forskrift 6. desember 2006 nr. 1356 om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor mm (kravforskriften).
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 379 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslings- og rapporteringsforskriften).
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften).
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften).
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 378 om offentlige undersøkelser av jernbaneulykker og alvorlige jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesforskriften).

2.2 Bedriftsinterne krav

Bergen Elektriske Sporveis egen dokumentasjon som er benyttet ved dokumentgjennomgang og feltarbeid er beskrevet i vedlegg 1.

3 Revisjonsomfang

Revisjonen ble gjennomført hos Bergen Elektriske Sporvei. Revisjonen omfattet gjennomgang av dokumenter, intervjuer av ledelse og medarbeidere og undersøkelser knyttet til ovennevnte tema.

4 Avvik

Avvik 1

Bergen Elektriske Sporvei har manglende dokumentasjon av opplæringsplanene for vognførere.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-3 annet ledd. Krav til sikkerhetsstyringssystem

"Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven."

og

Opplæringsforskriften § 3. Krav om plan for opplæring

"Den som driver jernbanevirksomhet skal utarbeide en plan for opplæring av personell med arbeidsoppgaver som nevnt i § 1.

Planen skal som et minimum inneholde:

- a. betegnelse på opplæringen,*
- b. krav til forkunnskaper,*
- c. innlæringsmål, samt innhold med pensumoversikt,*
- d. varighet fordelt på teori og praksis,*
- e. arbeidsform,*
- f. maksimalt antall deltakere,*
- g. kompetansekrav til opplæringspersonell,*
- h. prinsipper for prøving,*
- i. krav til eventuell praksis etter endt opplæring."*

Revisjonsbevis:

1. Opplæringsplanene mangler dokumenterte beskrivelser av krav til innhold i pensum og varighet fordelt på teori og praksis.

Merknad: Jf. også brev fra SJT datert 17.11.2011 som presiserer dette kravet.

Kommentar: Det ble opplyst under revisjonen at BEL har bestemt hva som skal være innholdet i opplæringen og hvilken kompetanse som er nødvendig for å fylle de ulike funksjonene i virksomheten. Dette kan ikke i tilstrekkelig grad dokumenteres i BELs sikkerhetsstyringssystem.

Avvik 2

Bergen Elektriske Sporvei har ikke gjennomført en gjennomgang eller revisjon av sikkerhetsstyringssystemet.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-1. Sikkerhetsstyring

"Jernbanevirksomheten skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomhet som drives."

og

Kravforskriften § 4-4. Ledelsens gjennomgang og intern revisjon av sikkerhetsstyringssystemet

"Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstiller krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert.

Jernbanevirksomhetens ledelse skal regelmessig foreta en gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å sikre at det er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt."

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke gjennomført noen årlig systemrevisjon av internkontrollsystemet som beskrevet i punkt 7.1 i internkontrollhåndboken.

Avvik 3

Bergen Elektriske Sporvei har mangler ved utøvelsen av sikkerhetsstyring av virksomheten.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-1. Sikkerhetsstyring

"Jernbanevirksomheten skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomhet som drives."

Revisjonsbevis:

1. Det kunne ikke dokumenteres at kontrollmålinger av slitasje på bremsespor er utført.
Merknad: Det opplyses at målingene er utført, men at de ikke blir dokumentert. Dette skyldes at det ikke har vært noen målbar slitasje.
2. Logg for endringer av bestemmelser i internkontrollhåndboken blir ikke brukt konsekvent. For eksempel er ikke endringer i organisasjonskart og bestemmelser for opplæring av vognførere og vognførere 2 ikke loggført.

5 Observasjoner

Observasjon 1

Risikovurdering som ligger til grunn for sikkerhetsstyringen kunne ikke forevises.

Kommentar: Denne risikovurderingen har vært forevist tilsynet tidligere og lå til grunn for tillatelsen som ble gitt. Tiltak i forhold til denne risikovurderingen er tatt inn i virksomhetens internkontrollhåndbok.

6 Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

7 Gjennomføring

Åpningsmøte	12.4.2012
Feltarbeid	12.4.2012
Sluttmøte	12.4.2012

Vedlegg 1 – Bergen Elektriske Sporveis egen dokumentasjon

Følgende av Bergen Elektriske Sporveis dokumenter er gjennomgått før feltarbeidet

Dokumenttittel	Dokument- nummer	Dato/rev.nr.	Kommentar
Internkontrollhåndbok			

Vedlegg 2 – Stikkprøver i feltarbeidet

- Mapper med signerte skjema som viser gjennomført ettersyn på vognmateriell